

**Advies Natuurwaarden herinrichting
Brink Zuidlaren**

BügelHajema
Plek voor ideeën

**Advies Natuurwaarden herinrichting
Brink Zuidlaren**

Inhoud

Rapport en bijlagen

26 augustus 2013

Projectnummer 247.00.02.42.01

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Onderzoeksgebied en voorgenomen plannen	9
2.1	Ligging	9
2.2	Huidige situatie	9
2.3	Historie	10
2.4	Bodemsamenstelling en grondwaterstand	10
2.5	Voorgenomen plannen	10
3	Gebiedsbescherming en effectbepaling	13
3.1	Natuurbeschermingswet 1998	13
3.2	Omgevingsvisie - Ecologische Hoofdstructuur	14
4	Soortenbescherming en effectbepaling	15
4.1	Vaatplanten	16
4.2	Vleermuizen	16
4.3	Overige Zoogdieren	19
4.4	Vogels	20
4.5	Amfibieën	21
4.6	Reptielen	21
4.7	Vissen	22
4.8	Dagvlinders, Libellen en Overige Ongewervelden	22
5	Conclusie en consequenties	23
5.1	Beschermde gebieden	23
5.2	Beschermde soorten	23
5.3	Uitvoerbaarheid Brinkkenplan	24
6	Bronnen	25
6.1	Veldbezoek	25
6.2	Media	25
6.3	Literatuur	25

Bijlagen

Inleiding

De gemeente Tynaarlo is voornemens om in het kader van het Brinkenplan 3.0 een bestemmingsplan voor de Kleine en Grote Brink in Zuidlaren op te stellen. Tevens is de gemeente Tynaarlo voornemens op deze brinken enkele bomen te kappen ten behoeve van het beheer. Hiervoor is een kapplan opgesteld. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming).

AANLEIDING

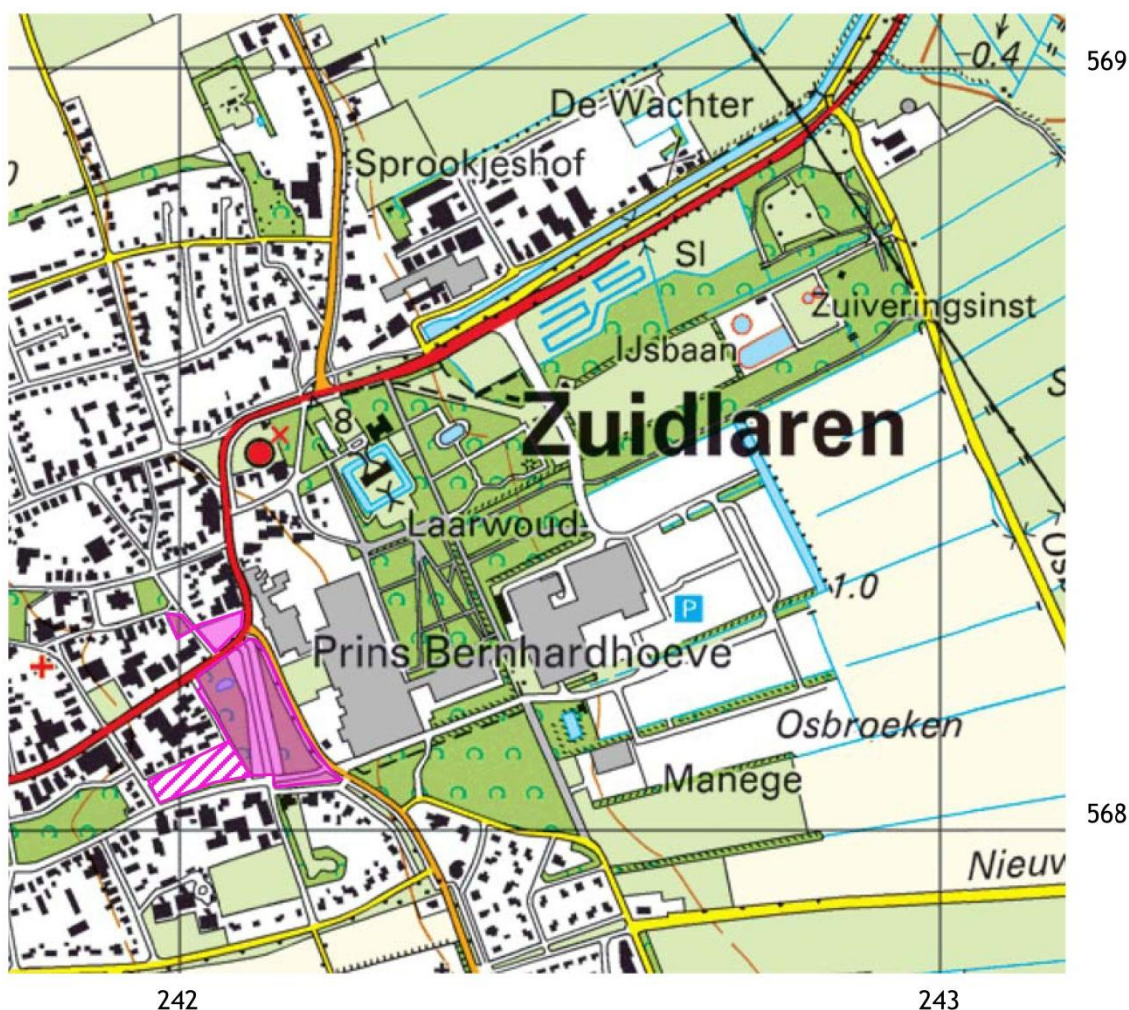
Het Advies Natuurwaarden behandelt de ecologische beoordeling van de bovengenoemde activiteiten. In 2007 is reeds een natuurwaardenonderzoek uitgevoerd (2) voor een groot deel van het betreffende onderzoeksgebied. Gezien de beperkte houdbaarheid van ecologisch onderzoek is het natuurwaardenonderzoek in 2012 door middel van een veldbezoek en een beknopt literatuuronderzoek geactualiseerd. De actualisatie is door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs uitgevoerd en wordt in voorliggende rapportage weergegeven.

DOEL VAN HET ADVIES

De effecten op natuurwaarden worden beoordeeld in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998, de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en de provinciale structuurvisies en provinciale verordeningen. Waar nodig wordt aandacht besteed aan het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1.

De ligging van het onderzoeksgebied wordt weergegeven in figuur 1. Met arcering is het deel aangeduid dat enkel valt onder het kapplan. Het overige roze omlijnd gebied behoort tot zowel het Brinkenplan 3.0 als het kapplan.

ONDERZOEKSGBIED

Figuur 1. Topografische kaart met ligging onderzoeksgebied(roze omrand). Het gearceerde deel behoort niet tot het brinkenplan, maar wel tot het kapplan. (bron ondergrond: Mijn Kadaster)

OPZET VAN HET RAPPORT	Het rapport bestaat uit de volgende onderdelen: - beschrijving van het onderzoeksgebied en de voorgenomen plannen; - beschrijving van de effecten op de te beschermen natuurwaarden; - conclusies en consequenties.
INFORMATIE	De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op: - bestaande bronnen zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites; - verkennend veldbezoek waarbij vooral is gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft aanwezigheid van als potenties voor deze soorten.
BEOORDELING	Op basis van de bekende gegevens en het veldbezoek zijn de mogelijke effecten als gevolg van de toekomstige ontwikkelingen bepaald. Daarnaast zijn (de effecten van) deze ontwikkelingen beoordeeld in het kader van de natuurwet-

geving. Het is mogelijk dat het onderzoek aantoont dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Waar nodig wordt aandacht geschonken aan eventuele mitigerende en compenserende maatregelen.

Tot slot worden in het hoofdstuk Conclusie en consequenties de bevindingen van het onderzoek kort weergegeven.

BEVINDINGEN

Onderzoeksgebied en voorgenomen plannen

2.1

Ligging

Het onderzoeksgebied ligt in het centrum van het dorp Zuidlaren, in het kilometerhok¹ 242-568 en in uurhok¹ 12-25. Figuur 1 geeft een overzicht van de ligging van het onderzoeksgebied en het kilometerhok. Het onderzoeksgebied grenst aan de noordzijde aan de Stationsweg en aangelegen bebouwing aan de westzijde aan de Marktstraat en de Brinkweg, aan de oostzijde aan de Brink O.Z. en de Prins Bernard Hoeve en aan de zuidkant aan de Brink Z.Z. een aangrenzende bebouwing.

2.2

Huidige situatie

Het onderzoeksgebied bestaat uit de Grote Brink en de Kleine Brink, die van elkaar worden gescheiden door de Stationsweg. Ook de grasstrook ten zuiden van de Grote Brink behoort tot het onderzoeksgebied. Langs de straten en op het parkeerterrein van de Grote Brink is straatverlichting aanwezig.

Het onderzoeksgebied bestaat grotendeels uit zomereiken, daarnaast staan er enkele paardenkastanjes en Amerikaanse eiken. Op de westzijde van de Grote Brink staan oude exemplaren zomereik. In het oostelijk deel van de Grote Brink staan rijen kleinere zomereiken met daaronder hekken die als fietsenstalling worden gebruikt. In het noordelijke deel van de Grote Brink bevindt zich een dobbe. Over de Grote Brink loopt in noord-zuidrichting de Oude Coevorderweg met daarlangs parkeerplaatsen en verlichting. De Oude Coevorderweg is aan de noordzijde van de Brink afgesloten, ontsluiting vindt plaats aan de oostzijde.

De Kleine Brink is grotendeels verhard en in gebruik als parkeerplaats. Ook hier staan oude bomen.

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

2.3

Historie

In 1903 behoorden de Grote Brink en de Kleine Brink al tot de bebouwde kern van Zuidlaren. Ook toen bestond de brink uit loofhout met twee dobben. Het gebied werd doorsneden door de doorgaande weg afkomstig van Annen. Het onderzoeksgebied stond in verbinding met het bosgebied Dennenoord. Na 1903 zijn tussen Dennenoord en het onderzoeksgebied woningen gebouwd.

2.4

Bodemsamenstelling en grondwaterstand

De bodemsamenstelling en grondwaterstand zijn voor veel planten- en diersoorten een bepalende factor voor het voorkomen in een gebied. Grotere bebouwde gebieden zijn op de bodemkaart niet gekarteerd. Het onderzoeksgebied ligt binnen de bebouwde kom van Zuidlaren en is dan ook niet gekarteerd. De bodemgesteldheid is in het kader van de basisinventarisatie Brinkbeplanting in 2007 (11) onderzocht. De profielboringen toonden toen een deklaag van sterk lemig zand van driekwart tot ruim één meter dikte met daaronder soms zandige leem. Dit komt overeen met de omgeving van het onderzoeksgebied waar wel kartering heeft plaatsgevonden (3), hier bestaat de bodem uit Loopodzolgronden die zijn ontstaan in lemig fijn zand. Gezien de ligging tussen bebouwing met een sterk gereguleerd waterregiem komen eventuele infiltratie- en kwelaspecten hier niet meer in de vegetatie en verdere natuurwaarden tot uitdrukking.

2.5

Voorgenomen plannen

BRINKENPLAN

De gemeente heeft het Brinkenplan 3.0 opgesteld ten behoeve van de herinrichting van de Grote en Kleine Brink (zie figuur 2). De voor deze rapportage relevante ontwikkelingen worden hieronder beschreven.

Grote Brink

De huidige verharding van de Grote Brink wordt vervangen door klinkerverharding. Ten oosten van de Grote Brink wordt een bushalte aangelegd. Het fietspad langs de oostzijde wordt hiertoe richting de brink verlegd en er worden enkele bomen gekapt. De oostelijke ingang van de brink wordt verlegd naar het zuiden, hiertoe worden enkele bomen gekapt. De beschoeiing van de dobbe op de Grote Brink wordt vervangen en drie bomen rondom de dobbe worden gekapt om meer lichtinval te creëren. Tot slot zal een verbinding tussen de Grote Brink en de Marktstraat worden gemaakt door middel van een zogenaamd slijtpad, hiertoe worden geen bomen gekapt.

Verlichting zal enkel op de Grote Brink worden aangelegd in de vorm van zogeheten oriëntatie verlichting. Aan weerszijden van het verharde terrein wordt oriënterende verlichting in de vorm van lantaarnpalen geplaatst.

Kleine Brink

Zieke bomen worden gekapt en de verharding wordt vervangen door klinkers. Langs de Stationsstraat worden nieuwe bomen aangeplant.

Tevens is een kapplan opgesteld ten behoeve van het dunnen en de kap van zieke bomen. Dit kapplan omvat een groter gebied en is afgestemd op het Brinkenplan 3.0 (de te kappen bomen in het kader van het brinkenplan zijn er eveneens in opgenomen). Een detail van het kapplan is als bijlage 3 toegevoegd.

KAPPLAN

Figuur 2 Inrichtingsschets Grote en Kleine Brink (Brinkenplan 3.0)

G e b i e d s b e s c h e r m i n g e n e f f e c t b e p a l i n g

Voor onderhavig onderzoeksgebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 en de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe (zie bijlage 1).

3.1

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 bundelt de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden. In de Natuurbeschermingswet 1998 zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Natuurbeschermingswet 1998 zijn drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, beschermde natuurmonumenten en Wetlands.

Het onderzoeksgebied is geen onderdeel van en grenst niet aan een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied is het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeer, op ongeveer 1,5 km ten noordoosten van het onderzoeksgebied. Tussen de beschermde gebieden en het onderzoeksgebied liggen onder meer bebouwing en infrastructuur. Het onderzoeksgebied heeft daarnaast geen belangrijke ecologische relaties met de beschermde gebieden, anders dan dat de in de bomen verblijvende rosse vleermuis ook bij het meer foerageert.

INVENTARISATIE

Gezien de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van beschermde gebieden, de aard van de ontwikkelingen en de huidige terreinomstandigheden van het onderzoeksgebied zijn geen negatieve effecten op beschermde gebieden te verwachten.

EFFECTEN

Voor deze activiteit is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe, om deze visie te bevestigen.

CONCLUSIE

3.2

Omgevingsvisie - Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. De Ecologische Hoofdstructuur is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur is uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe.

INVENTARISATIE	Het onderzoeksgebied is geen onderdeel van en grenst niet aan de Ecologische Hoofdstructuur. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur ligt op ongeveer 500 meter ten westen van het onderzoeksgebied. Het betreft hier het park Dennenoord rond het voormalige sanatorium. Tussen de EHS-gebieden en het onderzoeksgebied liggen onder meer bebouwing en infrastructuur. Het onderzoeksgebied heeft daarnaast geen belangrijke toegevoegde ecologische waarde op de beschermde gebieden, al zullen bijvoorbeeld vleermuizen en vogels wel tussen beide gebieden uitwisselen.
EFFECTEN	Gezien de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van beschermde gebieden, de terreinomstandigheden van het onderzoeksgebied, de beperkte ingrepen en het tussenliggende gebied en de aard van de ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op de Ecologische Hoofdstructuur te verwachten.
CONCLUSIE	De activiteit is op het punt van de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met de Omgevingsvisie Drenthe (provinciale Omgevingsverordening Drenthe). Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe, om deze visie te bevestigen.

Soortenbescherming en effectbepaling

Relevante wet- en regelgeving op het gebied van de soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van bestaande gegevens en een verkennend veldbezoek.

WET- EN REGELGEVING

Op basis van de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, worden in dit rapport respectievelijk de benamingen licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd (zie bijlage 1). De inheemse vogelsoorten hebben een eigen afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als onder het strenge beschermingsregime.

BESCHERMINGSREGIME

Geraadpleegde databanken (opgave van Het Natuurloket (1), zie bijlage 2), verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, websites en rapporten zijn met een eigen nummer in de literatuurlijst opgenomen. Gegevens uit deze bronnen worden bij het bespreken van de verschillende soortengroepen alleen genoemd indien ze een meerwaarde voor het onderzoek hebben.

BRONNEN

Het onderzoeksgebied is op 11 juli 2012 bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het onderzoeksgebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna. In 2007 is het onderzoeksgebied bezocht op 27 augustus. In het kader van de bomeninspectie is het onderzoeksgebied tevens op 26 november 2012 en 17 januari 2013 bezocht (zie ook paragraaf 6.1).

VELDBEZOEK

Gezien de aard van het onderzoeksgebied en op basis van de indruk die van het onderzoeksgebied is verkregen, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens, kan alleen van de soortengroep vleermuizen nog niet met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het voorkomen van beschermde soorten in het gebied.

4.1

Vaatplanten

INVENTARISATIE	Het onderzoeksgebied bestaat uit verharding en gras met bomen. Er staan vooral zomereiken en enkele exemplaren paardenkastanje en Amerikaanse eik. Uit de gegevens van Quickscanhulp.nl (1) komen waarnemingen van vier middelzwaar beschermde planten naar voren uit de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Het betreft de soorten brede orchis, rietorchis, moeraswespenorchis en daslook. Deze soorten zijn gezien de biotoopeisen in het onderzoeksgebied niet te verwachten. Tijdens eerder onderzoek (2) zijn in de omgeving van het onderzoeksgebied brede wespenorchis, grasklokje en kleine maagdenpalm aangetroffen. Dit betreffen licht beschermde soorten waarbij van kleine maagdenpalm vrijwel zeker is dat het een aangeplante of uit cultuur ontsnapt exemplaar is. In 2007 zijn de Grote en Kleine Brink onderzocht op aanwezige natuurwaarden. Hierbij zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Tijdens het veldbezoek in 2012 zijn evenmin beschermde planten aangetroffen in het onderzoeksgebied.
EFFECTEN/CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vaatplanten ontstaan. De ontwikkelingen hebben geen negatief effect op beschermde vaatplanten.

4.2

Vleermuizen

INVENTARISATIE	Uit de gegevens van Quickscanhulp.nl (1) komen vier soorten vleermuis in de directe omgeving naar voren, uit de ruimere omtrek nog eens vier andere soorten. Het betreft zowel boom- als gebouw bewonende soorten. Verblijfplaatsen van gebouw bewonende soorten zijn in het onderzoeksgebied uitgesloten omdat bebouwing ontbreekt. In het onderzoeksgebied staan wel enkele zomereiken met duidelijke mestsporen van boombewonende vleermuizen. Waarschijnlijk verblijven rosse vleermuizen in het onderzoeksgebied. Ook in 2006 en 2007 zijn in zomereiken op de Grote Brink verblijfplaatsen van rosse vleermuis vastgesteld. Mogelijk bevatten ook andere bomen in het onderzoeksgebied verblijfplaatsen van vleermuizen. Behalve rosse vleermuis kunnen tevens verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis worden verwacht. Het onderzoeksgebied zal voor diverse soorten (laatvlieger, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis) geschikt foerageergebied vormen. Rosse vleermuis foerageert voornamelijk boven open terrein of boven bebouwde kom en bos. Mogelijk zijn de straten in en rond het onderzoeksgebied zoals de door het onderzoeksgebied lopende Oude Coevorderweg in gebruik als vliegroute voor vleermuizen.
----------------	--

Boom met holte en mestsporen (foto 2007), boom 389.

Ten behoeve van het Brinkenplan en het kapplan worden er bomen gekapt. Om een goed beeld te krijgen van mogelijke verblijfplaatsen in de te kappen bomen is een bomeninspectie uitgevoerd. Bij de inspectie zijn alle bomen die gekapt gaan worden onderzocht.

De bomeninspectie heeft in twee fases plaats gevonden. Op 26 november 2012 is een veldbezoek afgelegd om van de te kappen bomen op zicht vast te stellen of er holtes aanwezig zijn. Op 17 januari 2013 is een gericht onderzoek naar bomen met holtes uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van een boomcamera.

BOMENINSPECTIE

Met de boomcamera kunnen holten waarvan de invliegopening een diameter heeft vanaf 2 cm worden bekeken. Verder is het van belang dat de vorm en omvang van een holte zodanig zijn dat de camera goed in de holte kan worden gemanoeuvreerd om zodoende een volledig beeld te verkrijgen van de binnenzijde van de boomholte.

Alhoewel een boomholte van binnen niet altijd volledig kan worden bekeken op de aanwezigheid van vleermuizen, kan veelal wel een goed beeld worden verkregen van de aanwezigheid van uitwerpselen op de bodem van de holte. Bij grotere hoeveelheden (oude) uitwerpselen worden tevens vaak grote aantallen geleedpotigen, zoals pissebedden, in de holte aangetroffen. Daarnaast zijn vaak ook de verticale zijden van de holten donker (zwart) gekleurd door het intrekken van uitwerpselen, urine en huidvet.

Op 26 november 2012 zijn alle te kappen en mogelijk te kappen bomen geïnspecteerd op aanwezigheid van voor vleermuis geschikte holtes. Hierbij kon van 15 bomen niet worden uitgesloten dat vleermuizen er in kunnen verblij-

26 NOVEMBER 2012

ven. Het betreft 6 bomen ten noorden van de Grote Brink en 9 bomen op de westzijde van de Grote Brink.

17 JANUARI 2013

Op 17 januari 2013 zijn de 15 bomen met holtes nader onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van een boomcamera. Van 11 holtes is hierbij vastgesteld dat ze niet geschikt zijn voor vleermuizen. Redenen hiervoor zijn divers waaronder: een te geringe omvang van de opening, te ondiepe holte, mogelijkheid tot inregenen, aanwezige verblijfplaats van kauw. De 4 overige holtes zijn geschikt als verblijfplaats, in boom nr. 437 zijn sporen (uitwerpse-len) aangetroffen die duiden op recent gebruik door vleermuizen. Er zijn tijdens de inspectie geen vleermuizen aangetroffen.

De vier bomen met holtes betreffen de bomen met nummers 389, 437, 443 en 453 (zie bijlage 3).

BRINKENPLAN

De bomen die in het kader van het brinkenplan gekapt worden hebben geen holtes die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Evenmin worden als gevolg van de ontwikkelingen effecten op een mogelijke vliegroute verwacht. De lijnvormige structuren blijven behouden en ook in de huidige situatie is verlichting aanwezig. Van belang is wel dat aan te brengen verlichting niet uitstraalt op boom 453. Deze boom staat langs het verharde deel van de grote Brink en is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Vleermuizen zijn gevoelig voor licht, een verblijfplaats kan verstoord worden wanneer er te veel licht uitstraalt. In verband met de mogelijk negatieve effecten van verlichting op een verblijfplaats van vleermuizen heeft overleg met de gemeente Tynaarlo plaatsgevonden d.d. 4 februari 2013. Hierin is afgesproken dat met de plaatsing van verlichting rekening gehouden zal worden met vleermuizen. De verlichting zodanig gekozen en geplaatst dat de eventuele verblijfplaats niet wordt verstoord door verlichting. Uitstraling van licht kan bijvoorbeeld worden voorkomen door gebruik te maken van lantaarnpalen die aan een zijde zijn afgeschermd.

De overige bomen met mogelijk geschikte verblijfplaatsen liggen verder van de te aan te brengen verlichting af en ondervinden hierdoor geen negatieve effecten.

KAPPLAN

Er worden in het kader van het kapplan geen bomen met potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen gekapt. Wel wordt boom 453 gekandelaberd. Deze boom is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Door het kandelaberen van een boom verandert het klimaat van een boom en wordt de levensduur verkort. Dit kan een negatief effect hebben op de mogelijk aanwezige verblijfplaats voor vleermuizen. Effecten op een vliegroute worden door kap van bomen niet verwacht, omdat een groot deel van de bomen blijft staan en de lijnvormige structuren behouden blijven. Ook aan te brengen verlichting zal geen negatief effect hebben op een vliegroute omdat langs de mogelijke vliegroute reeds verlichting aanwezig is.

Op basis van het veldbezoek en de bomeninspectie en de geraadpleegde bronnen is vastgesteld dat boom 453 negatieve effecten van verlichting kan onder- vinden. Doordat echter met de plaatsing van verlichting de mogelijke verblijfplaats in boom 453 wordt ontzien, zijn er als gevolg van het brinken- plan geen negatieve effecten op vleermuizen.

BRINKENPLAN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een nog onvol- doende beeld van de voorkomende soorten en de gebruiksfuncties ontstaan. Alle vleermuissoorten, alsmede hun vaste verblijfplaatsen zijn streng be- schermd. Als gevolg van het kandelaberen wordt mogelijk een vaste verblijf- plaats van vleermuizen vernietigd en verstoord (artikel 11). Het kandelaberen van boom 453 is een ontheffingsplichtige handeling indien daadwerkelijk vleermuizen in de boom verblijven. Voor de aanvraag van een ontheffing is het nodig om zekerheid te hebben over de aanwezigheid van vleermuizen in de boom. Hiertoe is nader onderzoek nodig.

KAPPLAN

Bomen met holtes die nu niet geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dat op termijn wel worden. Het is met het oog op natuurwaarden daarom aan te bevelen deze bomen bij het beheer van de brinken zoveel mo- gelijk in tact te laten. Zo blijft de brink ook op de lange termijn geschikt leef- gebied voor vleermuizen.

AANBEVELING

4.3

Overige Zoogdieren

Uit de gegevens van Quickscanhulp.nl (1) komen waarnemingen van de middel- zwaar beschermde soorten eekhoorn en steenmarter naar voren. Er zijn in het onderzoeksgebied geen sporen van steenmarter aangetroffen. Van eekhoorn zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen. De bomen in het onder- zoeksgebied kunnen wel onderdeel vormen van het leefgebied van eekhoorn. In de groenvoorzieningen kunnen licht beschermde soorten als aardmuis, bos- muis, gewone bosspitsmuis, huispitsmuis, mol, rosse woelmuis en tweekleurige bosspitsmuis worden verwacht. Voor overige beschermde soorten is het onder- zoeksgebied niet geschikt als verblijfplaats, doordat het in de bebouwde kern ligt of doordat er onvoldoende dekking aanwezig is.

INVENTARISATIE

Ten behoeve van de ontwikkelingen zal de bodem worden vergraven, waardoor leefgebied van de voorkomende soorten verloren gaat en enkele vaste verblijf- plaatsen worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen enkele exemplaren wor- den gedood. De verwachting is dat het onderzoeksgebied na inrichting een vergelijkbare waarde voor zoogdieren zal hebben.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep overige zoogdieren ontstaan. In het onderzoeksge- bied komen enkele licht beschermde soorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van

CONCLUSIE

de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

4.4

Vogels

INVENTARISATIE	Uit de gegevens van Quickscanhulp.nl (1) komen waarnemingen van diverse soorten vogels naar voren. Soorten als grauwe vliegenvanger, ringmus, zomertortel en houtduif kunnen in de bomen van het onderzoeksgebied tot broeden komen. Tijdens het veldbezoek en de bomeninspectie zijn in het onderzoeksgebied boomklever, houtduif, grote bonte specht en vink waargenomen. In het onderzoeksgebied zullen vogels vrijwel uitsluitend in de bomen tot broeden komen. Het overige groen is door de beperkte omvang en ligging nabij de wegen en fiets- en voetpaden minder geschikt als broedplaats. Mogelijk zal hierin een enkel paartje merel en/of roodborst tot broeden komen. In de oevers van de dobbe kan wilde eend broeden. Daarnaast zullen verschillende algemene broedvogels in het omliggend gebied nestelen. Aanwezige broedvogels zijn reeds gewend aan drukte zoals verkeer. Nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats worden in het onderzoeksgebied niet verwacht.
EFFECTEN	Het broed- en foerageergebied van een aantal vogelsoorten zal veranderen als gevolg van de ontwikkelingen. De nieuwe situatie is echter ook geschikt voor voorkomende broedvogels. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden opgestart, kunnen nesten van broedvogels worden verstoord.
CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vogels ontstaan. Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van bewoonde nesten van vogels (artikel 11) wordt in principe niet verleend. Men kan er in dit onderzoeksgebied van uitgaan dat aangaande vogels geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

4.5

Amfibieën

Uit de gegevens van Quickscanhulp.nl (1) komen geen waarnemingen van zwaarder beschermde amfibieën uit de directe omgeving naar voren. Poelkikker is een kritische, zwaar beschermde soort met een voorkeur voor voedsel-arme, schone wateren. Deze soort wordt derhalve niet in het onderzoeksgebied verwacht. Bastaardkikker en meerkikker zijn licht beschermde soorten.

INVENTARISATIE

Buiten het voortplantingsseizoen leeft bruine kikker op het land en overwintert in greppels of holten of onder hout, boomwortels of stenen. Ook de licht beschermde soorten gewone pad en kleine watersalamander vertonen dit gedrag en leven mogelijk in het onderzoeksgebied. De dobbe in het onderzoeksgebied dient mogelijk als voortplantingswater. Gezien de terreinomstandigheden en de ligging wordt de aanwezigheid van zwaarder beschermde soorten niet binnen het onderzoeksgebied verwacht.

Ten behoeve van de ontwikkelingen zal vegetatie worden verwijderd en de bodem worden vergraven waardoor mogelijk leefgebied van de voorkomende licht beschermde soorten wordt verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De toekomstige situatie heeft naar verwachting een soortgelijke waarde voor amfibieën.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep amfibieën ontstaan. In en rond het onderzoeksgebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden verstoord en vernietigd (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheftingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

CONCLUSIE

4.6

Reptielen

In de directe omgeving is hazelworm waargenomen (1,). Binnen het onderzoeksgebied is echter geen geschikt leefgebied voor reptielen aanwezig. Waarschijnlijker is dat hazelworm zijn leefgebied heeft bosgebied rondom Zuidlaren. Hier zijn in het verleden ook waarnemingen van hazelworm gedaan (13).

INVENTARISATIE

EFFECTEN/CONCLUSIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep reptielen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op reptielen verwacht.

4.7

Vissen

INVENTARISATIE	In de dobbe is geen hoogwaardig leefgebied voor vissen aanwezig. De dobbe is klein, er is weinig oever- en onderwatervegetatie aanwezig en de dobbe staat niet in verbinding met ander oppervlaktewater. In de dobbe kunnen hooguit exemplaren stekelbaars worden verwacht die via poten van eenden er terecht zijn gekomen. Voor beschermde vissoorten is de dobbe niet geschikt.
EFFECTEN/CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vissen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op vissen verwacht.

4.8

Dagvlinders, Libellen en Overige Ongewervelden

INVENTARISATIE	Door de huidige inrichting en het gebruik is het onderzoeksgebied geen hoogwaardig leefgebied voor beschermde ongewervelden. Het onderzoeksgebied vormt gezien de aanwezige biotopen en de verspreiding van beschermde soorten in Nederland geen onderdeel van het leefgebied van beschermde dagvlinders, libellen en overige ongewervelden. De in de omgeving waargenomen (1, 12, bijlage 2 en) heideblauwtje en noordse winterjuffer vinden binnen het onderzoeksgebied geen geschikt biotoop. Van heideblauwtje zijn waarnemingen bekend uit het natuurgebied klein Zwitserland (6). Binnen het onderzoeksgebied kunnen hooguit enkele algemene, niet beschermde soorten zoals atalanta, klein koolwitje en kleine vos worden verwacht.
CONCLUSIE	Op basis van het onderzoek is een voldoende beeld van de soortengroepen dagvlinders, libellen en overige ongewervelden ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen verbodsovertredingen verwacht.

Conclusie en consequenties

5

5.1

Beschermde gebieden

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur liggen op ruime afstand van het onderzoeksgebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten op deze gebieden te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De activiteit is op het punt van natuur ook niet in strijd met de Omgevingsvisie Drenthe.

5.2

Beschermde soorten

Wanneer bij het uitvoeren van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels worden, behalve voor vleermuizen, geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden.

Voor de aanwezige licht beschermde soorten geldt een vrijstelling van de verboden in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

Vleermuizen

Het is zeker dat vleermuizen in een boom in het onderzoeksgebied verblijven (zie paragraaf 4.1). Het betreft boom 437, deze boom blijft intact en de verblijfplaats wordt niet verstoord door de ontwikkelingen. Mogelijk zijn ook de bomen 389, 443 en 453 in het onderzoeksgebied in gebruik als verblijfplaats. Boom 389 en 443 blijven intact en mogelijke verblijfplaatsen hierin worden niet verstoord door de ontwikkelingen. Boom 453 staat langs het verharde deel van de Grote Brink en wordt in het kader van het kapplan gekandelaberd.

Door het kandelaberen van een boom verandert het klimaat van een boom en wordt de levensduur verkort. Dit kan een negatief effect hebben op de mogelijk aanwezige verblijfplaats voor vleermuizen. Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een nog onvoldoende beeld van de voorkomende soorten en de gebruiksfuncties ontstaan. Alle vleermuissoorten, alsmede hun vaste verblijfplaatsen zijn streng beschermd. Als gevolg van het kandelaberen wordt mogelijk een vaste verblijfplaats van vleermuizen vernietigd en verstoord (artikel 11). Het kandelaberen van boom 453 is een ontheffingsplichtige

KAPPLAN

handeling indien daadwerkelijk vleermuizen in de boom verblijven. Voor de aanvraag van een ontheffing is het nodig om zekerheid te hebben over de aanwezigheid van vleermuizen in de boom. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of vleermuizen er in verblijven, welke functie deze boom heeft en om welke vleermuissoorten het gaat.

BRINKENPLAN

In het kader van het Brinkenplan is kap of kandelaberan van boom 453 niet aan de orde. De plaatsing van verlichting op de Grote Brink wordt afgestemd op de aanwezigheid van een (potentiele) verblijfplaats van vleermuizen in boom 453. Verstoring door licht is hierdoor niet aan de orde.

Eventueel aanwezige vliegroutes worden door de ontwikkelingen evenmin aangetast.

5.3

Uitvoerbaarheid Brinkenplan

Uit het onderzoek naar effecten op beschermde natuurwaarden blijkt dat de aanwezige natuurwaarden geen belemmeringen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Voorwaarde hierbij is dat met het plaatsen van verlichting rekening wordt gehouden met de mogelijke verblijfplaats in boom 453. Deze conclusie geldt voor de beschermde soorten en de noodzaak van ontheffingen.

Het is aan het bevoegd gezag om de visie dat er geen sprake zal zijn van negatieve effecten op beschermde gebieden en een noodzaak tot vergunningen te bevestigen.

Gezien de aangetroffen soorten en de in dit rapport opgenomen voorziene plannen en activiteiten behoudt dit onderzoek drie jaar zijn geldigheid voor een wettelijke of juridische procedure. Dit betreft een ontheffingsaanvraag voor de Flora- en faunawet of een besluit waarop de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is (o.a. een besluit voor de Wro). Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het plangebied, die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden. Dit geldt ook wanneer het beleid voor beschermde gebieden in de omgeving verandert.

B r o n n e n

6.1

Veldbezoek

Het onderzoeksgebied en omgeving zijn op 11 juli 2012 bezocht door de heer ir. G. Nijland om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Tijdens het bezoek zijn plantensoorten genoteerd, maar zijn verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt. Het was een zwaar bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 16 °C en een matige zuidwestenwind.

VERKENNEND VELDBEZOEK

De bomeninspectie in verband met vleermuisholtes is op 26 november 2012 door mevrouw A.A. Schwab uitgevoerd en op 17 januari 2013 door de heer D. Venema en mevrouw A.A. Schwab. Op 26 november 2012 was het een bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 9 °C en een matige zuidenwind. Op 17 januari 2013 was het een half bewolkte dag met een maximumtemperatuur van -1 °C en een zwakke noordoostenwind.

6.2

Media

1. www.quickscanhulp.nl. QuickScanHulp is een internetapplicatie die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Het is een initiatief van onder meer de Gegevensautoriteit Natuur en de organisaties binnen de VOFF (www.natuurloket.nl).

6.3

Literatuur

2. BügelHajema Adviseurs, Advies Flora- en faunawet Verkeersreconstructie Zuidlaren fase I, projectnummer 247.00.02.35.04, 2007
3. BügelHajema Adviseurs, Advies Flora- en faunawet herinrichting Brink te Zuidlaren, projectnummer 247.00.02.42.11, 26 september 2007.
4. Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij kaartblad Assen 12 Oost, Wageningen.
5. Grote Historische Atlas Drenthe, Uitgeverij Nieuwland, Tilburg 2006.
6. Grote Historische Atlas van Nederland 1:50.000, 2 Noord-Nederland 1851-1855, Groningen 1990.

7. Kapteyn, K., Vleermuizen in het landschap: Over hun ecologie, gedrag en verspreiding (periode 1980-1993), Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs en Provincie Noord-Holland, Haarlem 1995.
8. Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding (periode 1986-1993) en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997.
9. Meijden, R. van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff bv, Groningen/Houten 2005.
10. Dienst Landelijk Gebied, Handreiking Flora- en faunawet, Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling, versie 1.1 (werkkader intern), 31 oktober 2008.
11. Dienst Regelingen, Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen, brief met referentie ffw2009.corr.046, 26 augustus 2009.
12. Zuidlaren, Basisinventarisatie brinkbeplanting, rapport 07-496, juni 2007 Boom-KCB.
13. Uchelen, E. van (red.), Amfibieën en reptielen in Drenthe; voorkomen en levenswijze, Uitgeverij Profiel, Bedum 2010.

B i j l a g e n

1. Wet- en regelgeving natuurwaarden
2. Opgave Quickscanhulp.nl
3. Detail kapplan Brinken.

Bijlage 1. Wet- en regelgeving natuurwaarden

Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gebiedsbescherming betreft de Natuurbeschermingswet 1998 en het beschermingsregime van de Ecologische Hoofdstructuur. In het navolgende wordt een toelichting op deze wet- en regelgeving gegeven.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12). Tevens moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat enkele van deze verboden indirect worden overtreden door aantasting van bijvoorbeeld het foerageergebied en migratieroutes.

VERBODEN

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel.

BESCHERMDE SOORTEN

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in drie tabellen. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd.

BESCHERMINGSREGIMES

Licht beschermde soorten (algemene soorten) zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De verboden, bedoeld in artikel 9 tot en met 11 van de wet, gelden in het geheel niet ten aanzien van mol, bosmuis en veldmuis. Daarnaast gelden ze niet ten aanzien van huisspitsmuis voor zover dit dier zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

TABEL 1

Voor middelzwaar beschermde soorten (overige soorten) en vogels geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet, mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie goedgekeurde gedragscode (zie hierna). Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten

TABEL 2

ontheffing worden aangevraagd. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing bij middelzwaar beschermde soorten zijn:

- de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- de activiteit moet een redelijk doel dienen.

TABEL 3	Ontheffing voor streng beschermde soorten en vogels wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. De algemene beleidslijn hierbij is dat de ingrepen zodanig worden gemitigeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing zijn: - er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn; - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er moet een in of bij de wet genoemd belang zijn; - er wordt zorgvuldig gehandeld; - er vindt geen benutting of economisch gewin plaats.
ACTIVITEITENPLAN	Ten behoeve van een ontheffingsaanvraag artikel 75 Flora- en faunawet dient een activiteitenplan te worden opgesteld. In het activiteitenplan worden het doel van de aanvraag en een uitgebreide onderbouwing van de activiteit beschreven. Het vormt de basis van de beoordeling door de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie.
AFWIJZING	Wanneer door middel van het nemen van mitigerende maatregelen een verbodsovertreding wordt voorkomen, kan het eveneens goed zijn om een activiteitenplan op te stellen om het 'zorgvuldig werken' vast te leggen. Dit activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet ter beoordeling aan de Dienst Regelingen worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen, maar een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Door uitvoering van de maatregelen die in het activiteitenplan zijn beschreven, wordt een overtreding van de Flora- en faunawet namelijk voorkomen en is een ontheffing niet nodig.
GEDRAGSCODE	Een gedragscode is een document waarin wordt aangegeven hoe bij het uitvoeren van activiteiten of werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Ook wordt in de gedragscode aangegeven hoe in de praktijk zorgvuldig wordt gehandeld.
BEOORDELING	Om te voldoen aan de onderzoeksverplichting naar andere eventueel belemmerende regelgeving zoals gesteld in artikel 3.1.6 Bro, is het voldoende dat een ecooloog vaststelt dat er geen ontheffingen volgens artikel 75 Flora- en faunawet nodig zijn of dat deze kunnen worden verkregen (ABRvS 23 augustus 2006). Dit oordeel is geldig wanneer het is gebaseerd op goed onderzoek en juridisch navolgbaar is gedocumenteerd, zoals in voorliggende rapportage is gebeurd. De begrippen 'ecoloog', 'goed onderzoek' en 'rapportage' zijn beschreven in de 'Handreiking Flora- en faunawet, 31 oktober 2008' van de Dienst Landelijk Gebied.

Besluit Rode lijsten flora en fauna

De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004, gedeeltelijk herzien en aangevuld per september 2009) op grond van de artikelen 1 en 3 van het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa van 19 september 1979 (Verdrag van Bern). Voor het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen (duidelijke) juridische status.

De rode lijsten zijn samengesteld aan de hand van twee criteria, te weten de trend en de zeldzaamheid. De rode lijstsoorten worden ingedeeld in de volgende categorieën, met de daarbij behorende trend en zeldzaamheid:

SAMENSTELLING

- **UW** uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu afwezig op wereldschaal;
- **UWW** in het wild uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig op wereldschaal, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **VN** verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu afwezig in Nederland;
- **VNW** in het wild verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig in Nederland, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **EB** ernstig bedreigd: zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
- **BE** bedreigd: sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;
- **KW** kwetsbaar: matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
- **GE** gevoelig: stabiel of toegenomen, maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen, maar nog algemeen.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet uit 1967 voldeed niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen aan natuurbescherming stellen. Daarom is op 1 oktober 2005 de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden, die de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden bundelt. Daarmee zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt.

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998:

BESCHERMDE GEBIEDEN

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- staatsnatuurmonumenten en beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan (structuurvisie) waarin de Ecologische Hoofdstructuur is geregeld.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de vergunningen, maar bij landsbelangoverschrijdende gebieden doet de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie dit.

VERGUNNING

Bij projecten, plannen en activiteiten in of in de omgeving van een beschermd gebied moet in een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer (samen met zijn ecologisch adviseur), worden ingeschat of de voorgestane ontwikkeling een significant negatief effect op dit gebied tot gevolg kan hebben. In deze oriëntatiefase vindt een globale toetsing plaats, de zogenaamde voortoets, waardoor een indicatie van de mogelijke negatieve gevolgen wordt verkregen. Op deze manier kan worden bepaald hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen en of vergunningverlening aan de orde is. Het bevordert de voortgang van het proces wanneer de initiatiefnemer een aantal globale onderzoeksgegevens voor dit vooroverleg aanlevert. In voorliggend rapport heeft de ecooloog die gegevens beschreven.

ORIËNTATIEFA-
SE/VOORTOETS

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door de ecooloog wordt gegeven, is voor de Natuurbeschermingswet 1998 het oordeel van het bevoegd gezag nodig (zie ook Vergunning). Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure,

BEOORDELING

tenzij het objectief overduidelijk is dat beschermde gebieden niet kunnen worden geschaad door de getoetste ontwikkeling.

VERGUNNINGAANVRAAG	Wanneer er geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden gedaan. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Indien een gebied alleen of mede op grond van een eerdere aanwijzing als natuurmonument is aangewezen, geldt voor dat zelfstandige gebied of voor die specifieke aanwijzingscriteria een lichter afwegingskader met een zekere bestuurlijke vrijheid.
ADC-CRITERIA	Wanneer het bevoegd gezag een passende beoordeling nodig acht, moet rekening worden gehouden met de ADC-criteria. Het project moet dan achtereenvolgens worden beoordeeld op: mogelijke (A) alternatieven, (D) dwingende reden van groot openbaar belang en verplichte (C) compensatie. Veel projecten zullen niet aan deze criteria voldoen. Het kan daarom gunstig zijn om bij twijfel over effecten een uitgebreider vooronderzoek te doen in de vorm van een natuurbeschermingswetonderzoek. Een interactief proces tussen de onderzoekers, de initiatiefnemer en zijn ontwerpers, biedt daarnaast de mogelijkheid om het plan zo bij te stellen dat significant negatieve effecten worden voorkomen.
INSTANDHOUDINGSDOELEN	De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermd gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitatten en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.
AANGEWEZEN	Ten tijde van het schrijven van dit rapport zijn nog niet alle aanwijzingsbesluiten voor de 162 Natura 2000-gebieden klaar. De laatste stand van zaken met betrekking tot de (definitieve) aanwijzingsbesluiten is te vinden op de internetsite van het Ministerie van EL&I (gebiedendatabase). Zolang definitieve aanwijzing nog niet heeft plaatsgevonden, wordt getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten of de conceptaanwijzingsbesluiten.
BEHEERPLANNEN	Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen worden opgesteld. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied worden gehaald (instandhoudingsdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan worden geregeld, waarmee een integrale aanpak wordt bewerkstelligd. Een beheerplan moet binnen drie jaar na aanwijzing als Natura 2000-gebied worden vastgesteld. Sinds 1 september 2009 zijn voor ruim 80 van de 168 gebieden conceptbeheerplannen beschikbaar.
	Ecologische Hoofdstructuur De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). De EHS moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De EHS is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) staan de plannen van de rijksoverheid met betrekking tot de EHS. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de EHS. In de Provinciale Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.
BESCHERMDE GEBIEDEN	De EHS bestaat uit: - bestaande natuurgebieden; - toekomstige natuurgebieden;

- beheergebieden.

Voor de EHS geldt het beschermings- en compensatieregime uit de Nota Ruimte, zoals uitgewerkt in de Spelregels EHS (Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS). In het geval van een ruimtelijke procedure worden ingrepen bij EHS-gebieden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst. Wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS mogen niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

BESCHERMING

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door een ecooloog wordt gegeven, is in het geval van effecten op de EHS het oordeel van het bevoegd gezag nodig. Dit komt overeen met de Natuurbeschermingswet 1998. Het college van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie is gewoonlijk het bevoegd gezag. In voorliggend rapport levert de ecooloog wel de argumenten voor dat besluit. Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure, tenzij het objectief overduidelijk is dat beschermde gebieden niet kunnen worden geschaad door de getoetste ontwikkeling.

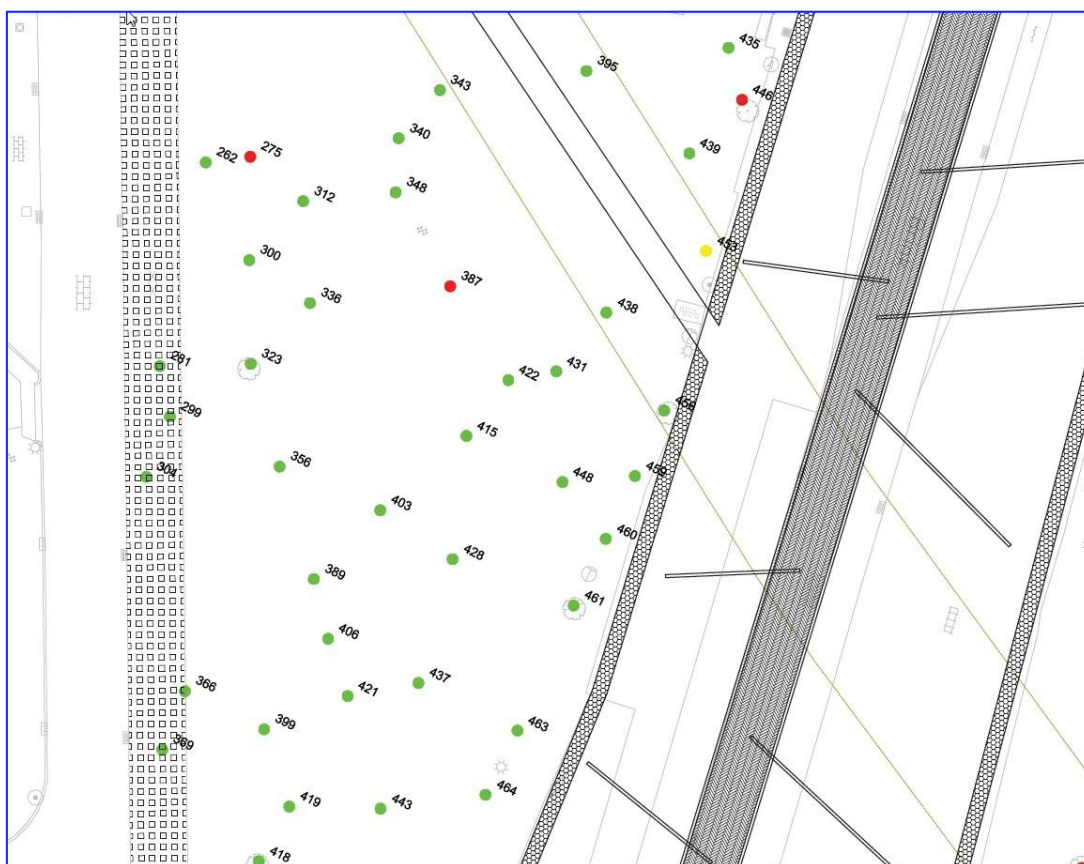
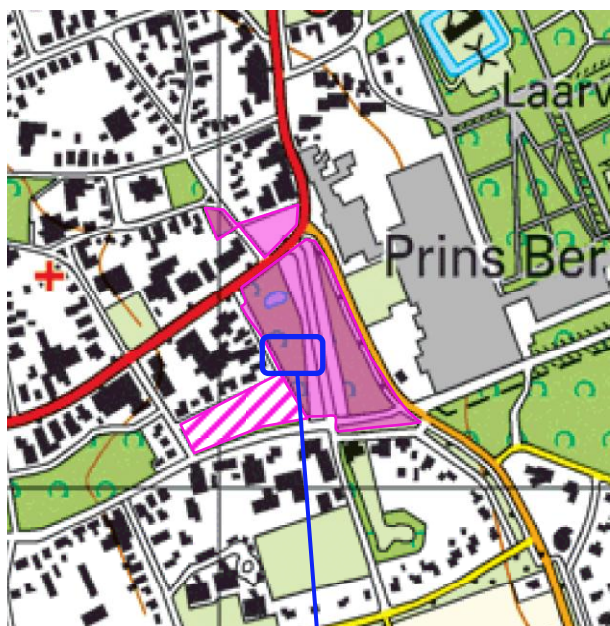
BEOORDELING

Bijlage 2. Opgave van QuickScanHulp (1) ((c) NDFF - quickscanhulp.nl 12-07-2012 10:43:46)

Nederlandse naam	Beschermingsregime	Afstand tot onderzoeksgebied
Levendbarende hagedis	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Brede orchis	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Daslook	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Moeraswespenorchis	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Rietorchis	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Eekhoorn	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Steenmarter	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Hazelworm	streng beschermd	0 - 1 km
Boomvalk	streng beschermd	0 - 1 km
Buizerd	streng beschermd	0 - 1 km
Gierzwaluw	streng beschermd	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	streng beschermd	0 - 1 km
Havik	streng beschermd	0 - 1 km
Huismus	streng beschermd	0 - 1 km
Kerkuil	streng beschermd	0 - 1 km
Ooievaar	streng beschermd	0 - 1 km
Ransuil	streng beschermd	0 - 1 km
Roek	streng beschermd	0 - 1 km
Slechtvalk	streng beschermd	0 - 1 km
Sperwer	streng beschermd	0 - 1 km
Wespendief	streng beschermd	0 - 1 km
Bever	streng beschermd	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	streng beschermd	0 - 1 km
Laatvlieger	streng beschermd	0 - 1 km
Rosse vleermuis	streng beschermd	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	streng beschermd	0 - 1 km
Alpenwatersalamander	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Beenbreek	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Gevlekte orchis	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Jeneverbes	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Kleine zonnedauw	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Klokjesgentiaan	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Ronde zonnedauw	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Stengelloze sleutelbloem	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Valkruid	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Waterdrieblad	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Wilde gagel	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Wilde marjolein	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Kleine modderkruiper	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Heikikker	streng beschermd	1 - 5 km
Poelkikker	streng beschermd	1 - 5 km
Rugstreeppad	streng beschermd	1 - 5 km
Heideblauwtje	streng beschermd	1 - 5 km
Keizersmantel	streng beschermd	1 - 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	streng beschermd	1 - 5 km
Adder	streng beschermd	1 - 5 km

Nederlandse naam	Beschermingsregime	Afstand tot onder- zoeksgebied
Grote modderkruiper	streng beschermd	1 - 5 km
Rivierprik	streng beschermd	1 - 5 km
Steenuil	streng beschermd	1 - 5 km
Zwarte Wouw	streng beschermd	1 - 5 km
Baardvleermuis	streng beschermd	1 - 5 km
Boommarter	streng beschermd	1 - 5 km
Das	streng beschermd	1 - 5 km
Gewone grootoorvleermuis	streng beschermd	1 - 5 km
Gewone of Grijze grootoorvleer- muis	streng beschermd	1 - 5 km
Meervleermuis	streng beschermd	1 - 5 km
Otter	streng beschermd	1 - 5 km
Waterspitsmuis	streng beschermd	1 - 5 km
Watervleermuis	streng beschermd	1 - 5 km

**Bijlage 3. Detail Kaptekening Grote en Kleine Brink Zuidlaren, Arcadis
02-07-2013.**

Te kappen bomen (rood), te behouden bomen (groen) en te kandelaberboom (geel)

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Tynaarlo

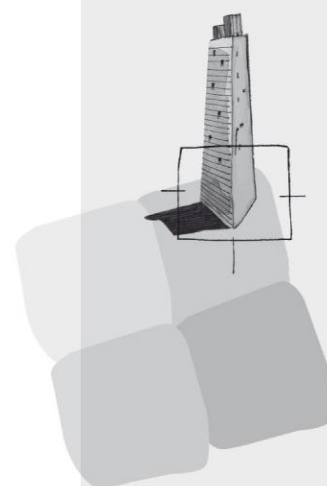
Contactpersoon
De heer J.E. Ploeger

Rapport
Mevrouw A. Schwab
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
De heer J. van Brussel
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
247.00.02.42.01

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort